

I

(Retsakter hvis offentliggørelse er obligatorisk)

RÅDETS FORORDNING (EØF) Nr. 3975/87

af 14. december 1987

om fastsættelse af fremgangsmåden ved anvendelse af konkurrencereglerne på virksomheder i luftfartssektoren

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig artikel 87,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelser fra Europa-Parlamentet ⁽²⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

Konkurrencereglerne udgør en del af de almindelige bestemmelser i traktaten, som ligeledes gælder for luftfart; de nærmere retningslinjer for anvendelsen af disse bestemmelser findes enten i kapitlet vedrørende konkurrence, eller de skal fastsættes i henhold til de deri fastlagte procedurer;

i henhold til Rådets forordning nr. 141 ⁽⁴⁾ finder Rådets forordning nr. 17 ⁽⁵⁾ ikke anvendelse på transportområdet; Rådets forordning (EØF) nr. 1017/68 ⁽⁶⁾ gælder kun for transport på landjorden og på sejlbare vandveje; Rådets forordning (EØF) nr. 4056/86 ⁽⁷⁾ gælder kun for søtransport; Kommissionen har derfor for tiden intet middel til

direkte at undersøge tilfælde af formodet overtrædelse af traktatens artikel 85 og 86 på luftfartsområdet; Kommissionen har heller ikke de nødvendige beføjelser til at træffe beslutninger eller iværksætte sanktioner for at bringe de overtrædelser, den har konstateret, til ophør;

luftfartssektoren har visse træk, der er særegne for denne sektor; endvidere reguleres den internationale luftfart af et net af bilaterale aftaler staterne imellem, som fastsætter betingelserne for de ruteflyvninger mellem de kontraherende parters områder, som varetages af de udpegede luftfartselskaber;

fremgangsmåder, som berører konkurrencen inden for luftfarten mellem medlemsstaterne, kan på afgørende vis påvirke handelen mellem medlemsstaterne; det er derfor ønskeligt, at der indføres bestemmelser, som sætter Kommissionen i stand til i nært og vedvarende samarbejde med de kompetente myndigheder i medlemsstaterne at træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på anvendelsen af artikel 85 og 86 på international luftfart mellem lufthavne i Fællesskabet;

denne forordning skal fastsætte de nødvendige procedurer, beføjelser og sanktioner for at sikre overholdelsen af forbuddene i traktatens artikel 85, stk. 1, og artikel 86; der bør i så henseende tages hensyn til procedurebestemmelserne i forordning (EØF) nr. 1017/68, som gælder for transport på landjorden og på sejlbare vandveje, idet disse tager visse særlige karakteristiske træk ved transportvirksomhed som helhed i betragtning;

de pågældende virksomheder må have ret til at blive hørt af Kommissionen; tredjeparter, hvis interesser kan blive berørt af en beslutning, må have lejlighed til at forelægge deres bemærkninger forinden, og der må sikres vid udbredelse i offentligheden af de beslutninger, der er truffet;

alle beslutninger, som træffes af Kommissionen i henhold til denne forordning, kan indbringes for Domstolen på de i traktaten fastsatte betingelser; det er endvidere ønskeligt, at

⁽¹⁾ EFT nr. C 182 af 9. 7. 1984, s. 2.

⁽²⁾ EFT nr. C 182 af 19. 7. 1982, s. 120, og EFT nr. C 345 af 21. 12. 1987.

⁽³⁾ EFT nr. C 77 af 21. 3. 1983, s. 20.

⁽⁴⁾ EFT nr. 124 af 28. 11. 1962, s. 2751/62.

⁽⁵⁾ EFT nr. 13 af 21. 2. 1962, s. 204/62.

⁽⁶⁾ EFT nr. L 175 af 23. 7. 1968, s. 1.

⁽⁷⁾ EFT nr. L 378 af 31. 12. 1986, s. 4.

Domstolen, i henhold til artikel 172, får fuld prøvelsesret med hensyn til beslutninger, i henhold til hvilke Kommissionen pålægger bøder eller tvangsbøder;

det er hensigtsmæssigt at undtage visse aftaler, vedtagelser og samordnet praksis fra forbuddet i traktatens artikel 85, stk. 1, når formålet hermed og virkningen heraf alene er at opnå tekniske forbedringer eller iværksætte et samarbejde;

i betragtning af de specielle aspekter ved luftfart påhviler det i første række virksomhederne selv at drage omsorg for, at deres aftaler, vedtagelser eller samordnet praksis er forenelige med konkurrencereglerne, og det er derfor ikke nødvendigt at pålægge dem pligt til at foretage anmeldelse heraf til Kommissionen;

virksomhederne kan i visse tilfælde ønske at få Kommissionens bekræftelse på, at deres aftaler, vedtagelser eller samordnet praksis opfylder forskrifternes krav, og det er derfor hensigtsmæssigt at indføre en forenklet procedure for sådanne tilfælde;

denne forordning anfægter ikke anvendelsen af traktatens artikel 90 —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

Anvendelsesområde

1. I denne forordning fastlægges de nærmere retningslinjer for anvendelsen af traktatens artikel 85 og 86 på lufttransport.
2. Den finder kun anvendelse på international luftfart mellem Fællesskabets lufthavne.

Artikel 2

Undtagelser for så vidt angår visse tekniske aftaler

1. Det i traktatens artikel 85, stk. 1, fastsatte forbud gælder ikke for aftaler, vedtagelser og samordnet praksis som anført i bilaget, som udelukkende har til formål og til følge, at der gennemføres tekniske forbedringer eller samarbejde af teknisk karakter. Denne liste er ikke udtømmende.
2. Kommissionen forelægger om nødvendigt Rådet forslag til ændring af listen i bilaget.

Artikel 3

Behandling af sager på begæring eller på initiativ af Kommissionen

1. Kommissionen indleder på begæring eller på eget initiativ behandlingen af en sag med henblik på at bringe en overtrædelse af bestemmelserne i traktatens artikel 85, stk. 1, eller artikel 86 til ophør.

Berettiget til at indgive klager er:

- a) medlemsstaterne;
- b) fysiske eller juridiske personer, som påberåber sig en berettiget interesse.

2. På begæring af de berørte virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder kan Kommissionen bekræfte, at der, ud fra de oplysninger, den er i besiddelse af, ikke i henhold til traktatens artikel 85, stk. 1, eller artikel 86 er nogen anledning til for dens vedkommende at skride ind med hensyn til en aftale, vedtagelse eller samordnet praksis.

Artikel 4

Afslutning af sager behandlet på begæring eller på initiativ af Kommissionen

1. Konstaterer Kommissionen, at der foreligger en overtrædelse af traktatens artikel 85, stk. 1, eller artikel 86, kan den ved beslutning pålægge de pågældende virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder at bringe en sådan overtrædelse til ophør.

Med forbehold af de øvrige bestemmelser i denne forordning kan Kommissionen rette henstillinger til de pågældende virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder om at bringe overtrædelsen til ophør, inden den træffer beslutning i henhold til første afsnit.

2. Finder Kommissionen, når sagen beror på en klage, at der efter de foreliggende kendsgerninger ikke er anledning til at skride ind i henhold til traktatens artikel 85, stk. 1, eller artikel 86, med hensyn til en aftale, vedtagelse eller samordnet praksis, tilbageviser den ved en beslutning klagen som ubegrundet.

3. Finder Kommissionen, når sagen beror på en klage eller på dens eget initiativ, at en aftale, en vedtagelse eller en samordnet praksis opfylder betingelserne i artikel 85, stk. 1 og 3, vedtager den en beslutning om anvendelse af artikel 85, stk. 3. I beslutningen anføres den dato, fra hvilken den får virkning. Denne dato kan ligge forud for den dag, på hvilken beslutningen vedtages.

*Artikel 5***Anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3
Indsigelser**

1. Virksomheder og sammenslutninger af virksomheder, som ønsker at påberåbe sig traktatens artikel 85, stk. 3, med hensyn til aftaler, vedtagelser og samordnet praksis af den i artikel 85, stk. 1, angivne art, som de er deltagere i, indgiver en ansøgning til Kommissionen.

2. Finder Kommissionen, at ansøgningen kan fremmes, og er den i besiddelse af alt foreliggende materiale, offentliggør den, såfremt der ikke allerede på grundlag af artikel 3 er indledt en sag mod den pågældende aftale, vedtagelse eller samordnede praksis, så hurtigt som muligt i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* et resumé af ansøgningens indhold med opfordring til enhver interesseret tredjemand og medlemsstat om inden for en frist på 30 dage at fremsætte sine bemærkninger over for Kommissionen. Ved offentliggørelsen skal der tages hensyn til virksomhedernes berettigede interesse i beskyttelsen af deres forretningshemmeligheder.

3. Såfremt Kommissionen ikke inden for en frist på 90 dage fra dagen for offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* meddeler ansøgerne, at der består betydelig tvivl med hensyn til anvendeligheden af artikel 85, stk. 3, anses aftalen, vedtagelsen eller den samordnede praksis som beskrevet i ansøgningen for at være fritaget fra forbuddet i den forløbne tid og i højst seks år fra datoen for offentliggørelsen af ansøgningen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Konstaterer Kommissionen efter udløbet af fristen på 90 dage, men før udløbet af seksårsperioden, at betingelserne for anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, ikke er opfyldt, erklærer den ved en beslutning, at det i artikel 85, stk. 1, indeholdte forbud er gældende. Denne beslutning kan tillægges tilbagevirkende kraft, såfremt de pågældende parter har afgivet urigtige oplysninger, har misbrugt en fritagelse fra bestemmelserne i artikel 85, stk. 1, eller har overtrådt artikel 86.

4. Kommissionen kan fremsende den i stk. 3, første afsnit, omhandlede meddelelse til ansøgerne; den skal gøre det, såfremt en medlemsstat anmoder herom inden for en frist på 45 dage fra dagen for fremsendelsen af ansøgningen til denne medlemsstat i henhold til artikel 8, stk. 2. Medlemsstatens anmodning skal være begrundet i betragtninger, der bygger på traktatens konkurrenceregler.

Konstaterer Kommissionen, at betingelserne i artikel 85, stk. 1 og 3, er opfyldt, vedtager den en beslutning om anvendelse af artikel 85, stk. 3. I Beslutningen angives den dato, fra hvilken den får virkning. Denne dato kan ligge forud for datoen for ansøgningen.

*Artikel 6***Gyldighedsperiode for og tilbagekaldelse af beslutninger
om anvendelse af artikel 85, stk. 3**

1. I den beslutning om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, der er vedtaget i overensstemmelse med artikel 4 eller 5 i denne forordning, skal beslutningens gyldighedsperiode anføres; dette tidsrum udgør i almindelighed ikke mindre end seks år. Der kan knyttes betingelser og forpligtelser til beslutningen.

2. Beslutningen kan fornys, hvis forudsætningerne for anvendelse af artikel 85, stk. 3, fortsat er opfyldt.

3. Kommissionen kan tilbagekalde eller ændre beslutningen eller forbyde de pågældende bestemte handlinger:

- a) såfremt de faktiske forhold har ændret sig på et for beslutningen væsentligt punkt, eller
- b) såfremt de pågældende ikke overholder en forpligtelse, der er knyttet til beslutningen, eller
- c) såfremt beslutningen hviler på urigtige oplysninger eller er fremkaldt ved svig, eller
- d) såfremt de pågældende misbruger den ved beslutningen opnåede fritagelse fra traktatens artikel 85, stk. 1.

I de i litra b), c) og d) nævnte tilfælde kan beslutningen tilbagekaldes med tilbagevirkende kraft.

*Artikel 7***Kompetence**

Bortset fra Domstolens adgang til at prøve beslutningen, er det alene Kommissionen, som kan vedtage en beslutning om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3.

Medlemsstaternes myndigheder forbliver kompetente til at afgøre, om betingelserne i artikel 85, stk. 1, eller artikel 86 er opfyldt, så længe Kommissionen hverken har taget skridt til at udarbejde en beslutning i det enkelte tilfælde eller har fremsendt den i artikel 5, stk. 3, første afsnit, i denne forordning omhandlede meddelelse.

*Artikel 8***Forbindelse med medlemsstaternes myndigheder**

1. Kommissionen gennemfører den i denne forordning omhandlede sagsbehandling i nær og vedvarende forbin-

delse med medlemsstaternes kompetente myndigheder; disse er berettigede til at fremsætte bemærkninger vedrørende sagsbehandlingen.

2. Kommissionen fremsender omgående til medlemsstaternes kompetente myndigheder en genpart af klager og ansøgninger samt af de vigtigste dokumenter, der som et led i sagsbehandlingen forelægges den eller fremsendes af den.

3. Et Rådgivende Udvalg for Kartel- og Monopolspørgsmål på Luftfartsområdet høres før enhver beslutning, der træffes som følge af behandlingen af en sag i henhold til artikel 3, samt før enhver beslutning i henhold til artikel 5, stk. 3, andet afsnit, eller artikel 5, stk. 4, andet afsnit, eller artikel 6. Det Rådgivende Udvalg skal endvidere høres før vedtagelsen af de i artikel 19 omhandlede gennemførelsesbestemmelser.

4. Det Rådgivende Udvalg sammensættes af embedsmænd med sagkundskab inden for luftfart samt karteller og monopoler. Hver medlemsstat udpeger to embedsmænd til at repræsentere den; disse kan ved forfald erstattes af en anden embedsmand.

5. Høringen finder sted på et fælles møde, som Kommissionen indkalder til; dette møde finder sted tidligst fjorten dage efter afsendelsen af indkaldelsen. For hver sag, der skal behandles, skal indkaldelsen vedlægges et resumé af sagen med angivelse af de vigtigste dokumenter samt et foreløbigt forslag til beslutning.

6. Det Rådgivende Udvalg kan afgive en udtalelse, selv om medlemmer af udvalget eller deres stedfortrædere ikke er til stede. Resultatet af høringen skal udformes i et referat, der vedlægges forslaget til beslutning. Det offentliggøres ikke.

Artikel 9

Begæring om oplysninger

1. Kommissionen kan til løsning af de opgaver, som er pålagt den ved denne forordning, indhente alle nødvendige oplysninger fra medlemsstaternes regeringer og kompetente myndigheder samt fra virksomheder og sammenslutninger af virksomheder.

2. Fremsætter Kommissionen begæring om oplysninger over for en virksomhed eller en sammenslutning af virksomheder, sender den samtidig til den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor virksomheden eller sammenslutningen af virksomheder har sit hovedkontor, en genpart af begæringen.

3. I sin begæring skal Kommissionen angive retsgrundlaget for og formålet med begæringen samt de sanktioner, der i artikel 12, stk. 1, litra b), er fastsat for afgivelse af urigtige oplysninger.

4. Pligten til at afgive oplysninger påhviler virksomhedernes indehavere eller disses repræsentanter, og for så vidt angår juridiske personer og selskaber samt firmaer og sammenslutninger, der ikke har status som juridiske personer, påhviler oplysningspligten den person, der i henhold til lov eller vedtægt er bemyndiget til at repræsentere dem.

5. Såfremt en virksomhed eller sammenslutning af virksomheder ikke meddeler de krævede oplysninger inden for udløbet af en af Kommissionen fastsat frist, eller ikke giver udtømmende oplysninger, fremsætter Kommissionen krav om oplysningerne ved beslutning. I denne beslutning angives det, hvilke oplysninger der kræves, og der fastsættes en passende frist for afgivelse af oplysningerne med henvisning til de i artikel 12, stk. 1, litra b), og artikel 13, stk. 1, litra c), fastsatte sanktioner samt til adgangen til at indbringe klage over beslutningen for Domstolen.

6. Kommissionen sender samtidig en genpart af sin beslutning til den kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor virksomheden eller sammenslutningen af virksomheder har sit hovedkontor.

Artikel 10

Undersøgelser foretaget af medlemsstaternes myndigheder

1. På Kommissionens begæring foretager medlemsstaternes kompetente myndigheder de undersøgelser, som Kommissionen i henhold til artikel 11, stk. 1, anser for nødvendige, eller som den har påbudt ved en beslutning i henhold til artikel 11, stk. 3. De embedsmænd fra medlemsstaternes kompetente myndigheder, som har fået til opgave at gennemføre disse undersøgelser, udøver deres beføjelser efter fremlæggelse af en skriftlig fuldmagt udstedt af den kompetente myndighed i den medlemsstat, inden for hvis område undersøgelsen skal foretages. Fuldmagten skal indeholde en angivelse af undersøgelsens genstand og formål.

2. På anmodning af Kommissionen eller af den kompetente myndighed i den medlemsstat, inden for hvis område undersøgelsen skal foretages, kan embedsmænd fra Kommissionen bistå den kompetente myndigheds embedsmænd med løsningen af deres opgaver.

Artikel 11

Kommissionens beføjelser til at foretage undersøgelser

1. Til løsning af de opgaver, som i denne forordning er henlagt til Kommissionen, kan denne foretage alle nødvendige undersøgelser hos virksomheder eller sammenslut-

ninger af virksomheder. Til dette formål har Kommissionens befuldmægtigede embedsmænd følgende beføjelser:

- a) at kontrollere bøger og andre forretningspapirer;
- b) at tage genparter eller ekstraktudskrifter af bøger og forretningspapirer;
- c) at kræve mundtlige forklaringer på stedet;
- d) at få adgang til alle virksomhedens eller virksomheds-sammenslutningens lokaler, grunde og transportmidler.

2. Kommissionens befuldmægtigede embedsmænd udøver deres beføjelser efter fremlæggelse af en skriftlig fuldmagt, der indeholder oplysning om undersøgelsens genstand og formål samt om de i denne forordning i artikel 12, stk. 1, litra c), fastsatte sanktioner, der finder anvendelse, såfremt de forlangte bøger eller forretningspapirer ikke fremlægges i deres helhed. Kommissionen skal med passende varsel give den kompetente myndighed i den medlemsstat, inden for hvis område undersøgelsen skal foretages, underretning om undersøgelsen og om de befuldmægtigede embedsmænds identitet.

3. Virksomheder og sammenslutninger af virksomheder har pligt til at underkaste sig de undersøgelser, som Kommissionen har truffet beslutning om. I beslutningen angives undersøgelsens genstand og formål med fastsættelse af datoen for dens begyndelse og med oplysning om de i artikel 12, stk. 1, litra c), og artikel 13, stk. 1, litra d), fastsatte sanktioner samt om adgangen til at indbringe klage over beslutningen for Domstolen.

4. Kommissionen træffer de i stk. 3 omhandlede beslutninger efter at have indhentet udtalelse fra den kompetente myndighed i den medlemsstat, inden for hvis område undersøgelsen skal foretages.

5. Embedsmænd fra den kompetente myndighed i den medlemsstat, inden for hvis område undersøgelsen skal foretages, kan efter anmodning fra denne myndighed eller fra Kommissionen bistå Kommissionens embedsmænd med løsningen af deres opgaver.

6. Modsætter en virksomhed sig en i henhold til denne artikel påbudt undersøgelse, yder den pågældende medlemsstat de af Kommissionen bemyndigede embedsmænd den fornødne støtte til løsning af deres opgaver. Med henblik herpå træffer medlemstaterne, efter at have rådført sig med Kommissionen, senest den 31. juli 1989 de fornødne foranstaltninger.

Artikel 12

Bøder

1. Ved beslutning kan Kommissionen pålægge virksomheder og sammenslutninger af virksomheder bøder på fra 100 til 5 000 ECU, såfremt de forsætligt eller uagtsomt:

- a) fremsætter urigtige eller vildledende oplysninger i forbindelse med en begæring eller ansøgning i henhold til artikel 3, stk. 2, eller artikel 5;
- b) i et svar på en begæring i henhold til artikel 9, stk. 3 eller 5, giver en oplysning, der er urigtig, eller ikke giver en oplysning inden udløbet af den frist, som er fastsat ved beslutning, vedtaget i henhold til artikel 9, stk. 5;
- c) under en undersøgelse i henhold til artikel 10 eller artikel 11 kun ufuldstændigt fremlægger de forlangte bøger eller øvrige forretningspapirer eller nægter at underkaste sig en undersøgelse, der er påbudt ved beslutning i henhold til artikel 11, stk. 3.

2. Ved beslutning kan Kommissionen pålægge virksomheder og sammenslutninger af virksomheder bøder på mindst 1 000 og op til 1 mio ECU, eller et beløb herudover, dog højst svarende til 10 % af omsætningen i det foregående regnskabsår i de virksomheder, som har medvirket ved overtrædelsen, såfremt de forsætligt eller uagtsomt:

- a) overtræder bestemmelserne i traktatens artikel 85, stk. 1, eller artikel 86, eller
- b) handler i strid med et påbud meddelt i henhold til artikel 6, stk. 1, i denne forordning.

Ved fastsættelsen af bødens størrelse skal der tages hensyn til såvel overtrædelsens omfang som til dens varighed.

3. Bestemmelserne i artikel 8 finder anvendelse.

4. Beslutninger, der træffes i henhold til stk. 1 og 2, er ikke sanktioner i strafferetlig forstand.

5. De bøder, som er omhandlet i stk. 2, litra a), kan ikke pålægges for handlinger, som foretages efter, at anmeldelse er sket til Kommissionen, og inden denne træffer beslutning i henhold til traktatens artikel 85, stk. 3, for så vidt de ligger inden for grænserne af den i anmeldelsen beskrevne erhvervsudøvelse.

Denne bestemmelse finder dog ikke anvendelse, hvis Kommissionen har meddelt de pågældende virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder, at den efter en foreløbig undersøgelse er af den opfattelse, at traktatens artikel 85, stk. 1, finder anvendelse, og at anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, ikke er berettiget.

Artikel 13

Tvangsbøder

1. Kommissionen kan ved beslutning pålægge virksomheder og sammenslutninger af virksomheder tvangsbøder på mindst 50 og op til 1 000 ECU for hver dag, der går ud over den i beslutningen fastsatte dato, for at tvinge dem til:

- a) at ophøre med en overtrædelse af traktatens artikel 85, stk. 1, eller artikel 86, hvis ophør den har anordnet i henhold til artikel 4 i denne forordning;
- b) at ophøre med en handling, som er forbudt i henhold til artikel 6, stk. 3;
- c) at afgive udtømmende og rigtige oplysninger, som er afkrævet dem ved beslutning truffet i henhold til artikel 9, stk. 5;
- d) at underkaste sig en undersøgelse, som er blevet påbudt ved beslutning i henhold til artikel 11, stk. 3.

2. Når virksomhederne eller sammenslutningerne af virksomheder har efterkommet den forpligtelse, til hvis opfyldelse tvangsbøden er blevet fastsat, kan Kommissionen fastsætte tvangsbødens samlede størrelse til et mindre beløb end det, den oprindelige beslutning ville føre til.

3. Bestemmelserne i artikel 8 finder anvendelse.

Artikel 14

Prøvelse ved Domstolen

Domstolen har i overensstemmelse med traktatens artikel 172 fuld prøvelsesret med hensyn til klager over beslutninger, hvorved Kommissionen har fastsat en bøde eller en tvangsbøde; den kan ophæve, nedsætte eller forhøje den pålagte bøde eller tvangsbøde.

Artikel 15

Regningsenhed

Ved anvendelse af artikel 12 til 14 gælder den ECU, som er fastsat for opstillingen af Fællesskabets budget i medfør af traktatens artikel 207 og 209.

Artikel 16

Høring af interesserede parter og tredjemand

1. Forinden der nægtes bekræftelse i henhold til artikel 3, stk. 2, eller der træffes beslutning i henhold til artikel 4,

artikel 5, stk. 3, andet afsnit, artikel 5, stk. 4, artikel 6, stk. 3, samt artikel 12 og 13 giver Kommissionen de pågældende virksomheder og sammenslutninger af virksomheder lejlighed til at blive hørt om de af Kommissionen fremførte klagepunkter.

2. For så vidt Kommissionen eller medlemsstaternes kompetente myndigheder anser det for påkrævet, kan der også foranstaltes høring af andre fysiske eller juridiske personer. Anmodninger om høring fremsat af sådanne personer skal imødekommes, hvis de pågældende godtgør at have tilstrækkelig interesse heri.

3. Agter Kommissionen at vedtage en beslutning om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, offentliggør den et resumé af den pågældende aftale, vedtagelse eller samordnede praksis i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* med opfordring til enhver interesseret tredjemand til at meddele Kommissionen sine bemærkninger inden for en af Kommissionen fastsat frist, der mindst skal være på en måned. Ved offentliggørelsen tages der hensyn til virksomhedernes berettigede interesse i beskyttelse af deres forretningshemmeligheder.

Artikel 17

Tjenstlig tavshedspligt

1. De oplysninger, der er indhentet i medfør af artikel 9, 10 og 11, må kun bruges til det med begæringen eller undersøgelsen tilsigtede formål.

2. Med forbehold af artikel 16 og 18 må Kommissionen og medlemsstaternes kompetente myndigheder samt deres embedsmænd og øvrige ansatte ikke give oplysninger om forhold, som er undergivet tjenstlig tavshedspligt, og som de får kendskab til i medfør af denne forordning.

3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 er ikke til hinder for offentliggørelse af almindelig information eller redegørelser, som ikke indeholder oplysning om enkelte virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder.

Artikel 18

Offentliggørelse af beslutninger

1. Kommissionen offentliggør de beslutninger, som den vedtager i medfør af artikel 3, stk. 2, artikel 4, artikel 5, stk. 3, andet afsnit, artikel 5, stk. 4, og artikel 6, stk. 3.

2. Offentliggørelsen sker med angivelse af de pågældende parter og beslutningens væsentligste indhold; ved offentliggørelsen skal der tages hensyn til virksomhedernes beretti-

gede interesse i beskyttelse af deres forretningshemmeligheder.

Artikel 19

Gennemførelsesbestemmelser

Kommissionen er bemyndiget til at udstede gennemførelsesbestemmelser om form, indhold og andre enkeltheder i

klager i henhold til artikel 3, begæringer og ansøgninger i henhold til artikel 3, stk. 2, og artikel 5 samt høringer i henhold til artikel 16, stk. 1 og 2.

Artikel 20

Ikrafttræden

Denne forordning træder i kraft den 1. januar 1988.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 14. december 1987.

På Rådets vegne

U. ELLEMANN-JENSEN

Formand

BILAG

Liste omhandlet i artikel 2

- a) Indførelse eller ensartet anvendelse af obligatoriske eller anbefalede tekniske normer vedrørende luftfartøjer, dele og udstyr hertil samt forsyninger, når sådanne normer fastlægges af en organisation, der nyder almindelig international anerkendelse, eller af fly- eller flyudstyrsfabrikanter;
- b) indførelse eller ensartet anvendelse af tekniske normer vedrørende faste anlæg til luftfartøjer, når sådanne normer fastlægges af en organisation, der nyder almindelig international anerkendelse;
- c) udveksling, leasing, fælles lageropbygning eller vedligeholdelse af luftfartøjer, dele til luftfartøjer, udstyr eller faste installationer med henblik på at drive luftfartsvirksomhed og fælles indkøb af dele til luftfartøjer, forudsat at sådanne arrangementer er indgået på et ikke-diskriminatorisk grundlag;
- d) indførelse, drift og vedligeholdelse af tekniske kommunikationsnet, forudsat at sådanne arrangementer er indgået på et ikke-diskriminatorisk grundlag;
- e) udveksling, fælles anvendelse og uddannelse af personale til tekniske og driftsmæssige opgaver;
- f) tilrettelæggelse og gennemførelse af alternativ befordring af passagerer, post og bagage, i tilfælde af maskinskade eller forsinkelse af fly, enten på charterbasis eller ved indsættelse af en anden maskine på kontraktmæssige vilkår;
- g) tilrettelæggelse og gennemførelse af tilslutninger eller supplerende lufttransport samt fastsættelse og anvendelse af totalpriser og vilkår for sådan transport;
- h) samling af enkeltforsendelser;
- i) fastsættelse og anvendelse af ensartede regler for transporttaksternes struktur og betingelserne for deres anvendelse, forudsat at sådanne regler hverken direkte eller indirekte fastsætter billetpriser eller betingelser;
- j) arrangementer om salg, påtegning og anerkendelse af billetter mellem luftfartsselskaber indbyrdes (interlining) samt refusions-, prorata- eller regnskabsordninger, der er indført med henblik herpå;
- k) modregning og opgørelse af regnskaber mellem luftfartsselskaber gennem et afregningskontor, herunder sådanne tjenesteydelser, som kan være nødvendige eller supplerende i denne forbindelse; modregning og opgørelse af regnskaber mellem luftfartsselskaber og disses udpegede agenter ved hjælp af en plan eller ordning for centraliseret og automatiseret opgørelse, herunder sådanne tjenesteydelser, som kan være nødvendige eller supplerende i denne forbindelse.